

Kłodzka Wstęga Sudetów
Lokalna Grupa Działania

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Kłodzka Wstęga Sudetów
Lokalna Grupa Działania

STRATEGIA ENERGETYCZNA ZIEMI KŁODZKIEJ

Raport indywidualny dla gminy

RADKÓW

MAJ 2024

<https://www.niesamowita.polska.eu/>

Zmiany klimatyczne, w tym sposób łagodzenia ich skutków oraz próby spowolnienia i zatrzymania podejmowane przez UE, stawiają przed jednostkami samorządu terytorialnego w całej Polsce istotne wyzwania. Gmina Radków, jako świadoma niniejszych zagrożeń, dążąca do zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwej dla wszystkich swoich mieszkańców transformacji, partycypowała w opracowaniu, a w konsekwencji objęta jest zapisami Strategii Energetycznej Ziemi Kłodzkiej. Dokument ten powstał w ramach prac Kłodzkiej Wstęgi Sudetów-Lokalnej Grupy Działania, którą współtworzy m. in. 11 gmin powiatu kłodzkiego. Wartością stowarzyszenia jest budowanie grupy partnerskiej, które ma miejsce nieprzerwanie od 2005 r., a obszar cechuje się spójnością ideową, przestrzenną, przyrodniczą, historyczną, kulturową, społeczną i gospodarczą. Obecnie Stowarzyszenie liczy 73 członków, z czego 14 to przedstawiciele sektora publicznego

Strategia Energetyczna Ziemi Kłodzkiej stanowi dla gminy Radków realne wsparcie w prowadzeniu działań strategicznych i wdrożeniowych w zakresie dochodzenia do neutralności klimatycznej oraz sprawiedliwej transformacji energetycznej. Ponadto dokument to wyraz współpracy oraz wzajemnego, wewnętrznego wsparcia 11 gmin powiatu kłodzkiego. Przez to jest opracowaniem ambitnym i nowoczesnym, ale równocześnie realnym oraz wykonalnym. Stanowi jeden z pakietu dokumentów międzygminnej polityki klimatycznej Kłodzkiej Wstęgi Sudetów.

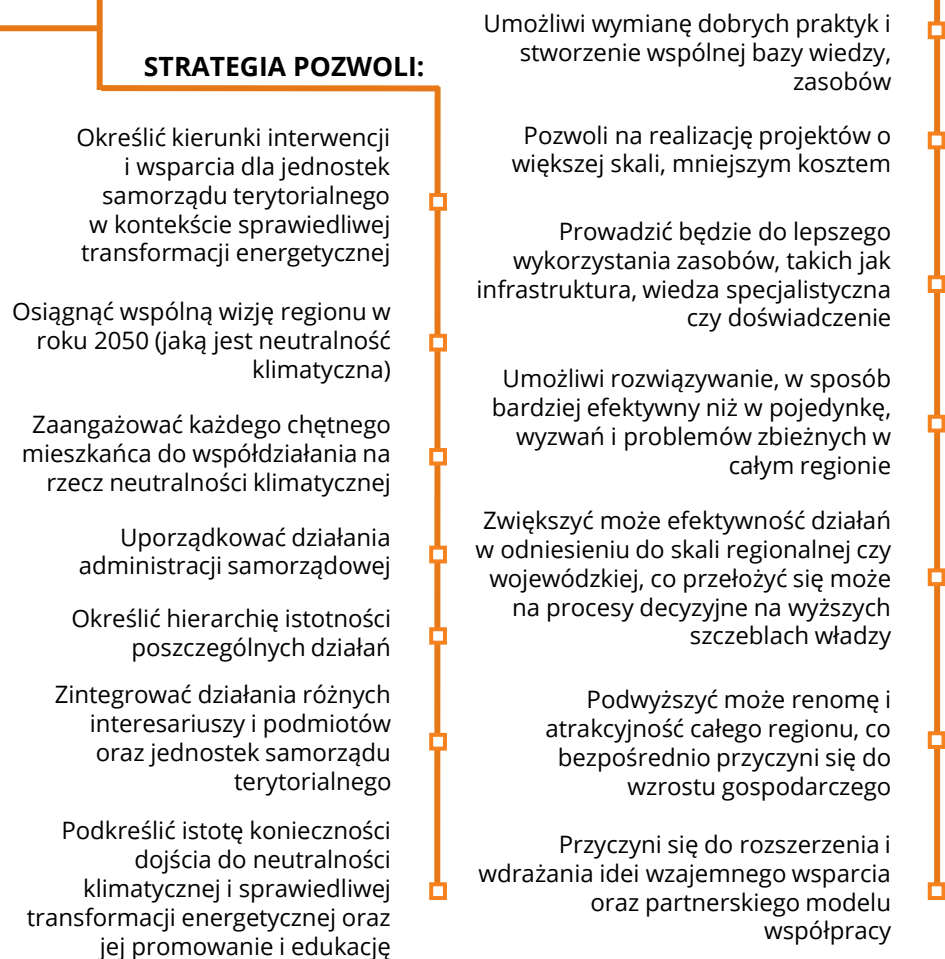
Dokument powstał jako wyraz i z perspektywy realizacji zdefiniowanego celu kluczowego – „Już dziś tworzymy klimat jutra - Ziemia Kłodzka 2050 – regionem neutralnym klimatycznie”. Podkreśla on najwyższą wartość Kłodzkiej Wstęgi Sudetów-Lokalnej Grupy Działania, jaką jest współpraca, która umożliwi osiągnięcie wspólnych, ambitnych zamiarów.

DLACZEGO WSPÓLNE DOCHODZENIE DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ JEST DLA GMINY WARTOŚCIĄ?

Gmina Radków, świadoma konieczności podejmowania działań z zakresu transformacji energetycznej, zdecydowała się współtworzyć dokument je programujący wraz z 10 gminami powiatu kłodzkiego. Jako członek Kłodzkiej Wstęgi Sudetów – Lokalnej Grupy Działania dostrzega wartość i szerokie możliwości wynikające ze współpracy między samorządowej.

WSPÓŁPRACA WE WDRAŻANIU STRATEGII:

STRATEGIA POZWOLI:

CELE W RAMACH DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ 2050

Gmina Radków wraz z pozostałymi członkami KWS-LGD wypracowały wspólny pakiet 5 celów strategicznych oraz odpowiadające im cele operacyjne, które stanowią bazę ścieżki dojścia do neutralności klimatycznej regionu. Cele te realizowane będą poprzez poszczególne działania i projekty.

CELE STRATEGICZNE

CEL 1

ROZWINIĘTA I
DOSTOSOWANA
INFRASTRUKTURA
TECHNICZNA

CEL 2

RACJONALNIE I
EFEKTYWNIE
WYKORZYSTYWANE
ZASOBY

CEL 3

SKUTECZNY SYSTEM
WSPÓŁPRACY

CEL 4

SPRAWNIE
FUNKCJONUJĄCY,
NISKOEMISYJNY I
DOSTĘPNY TRANSPORT

CEL 5

UGRUNTOWANY ZIELONY
WIZERUNEK REGIONU
ZAMIESZKANEGO PRZEZ
ŚWIADOME
SPOŁECZEŃSTWO

CELE OPERACYJNE

Cel 1.1.
Rozwój mocy
wytwórczych OZE
oparty na lokalnych
potencjałach

Cel 1.2.
Dostosowanie
infrastruktury
elektroenergetycznej
do rozwoju OZE

Cel 1.3.
Niskoemisyjne
ciepłownictwo i
gospodarka
komunalna

Cel 2.1.
Planowanie
przestrzenne dla
zielonej
transformacji

Cel 2.2.
Zapewnienie
efektywności
energetycznej
budynków, procesów
i przestrzeni

Cel 2.3.
Opracowanie
zrównoważonych
praktyk rolniczych i
leśnych

Cel 2.4.
Ochrona zasobów
naturalnych i
minimalizacja zużycia
surowców

Cel 3.1.
Sprawnie
funkcjonujący
system energetyki
obywatelskiej

Cel 3.2.
Rozwój
przedsiębiorczości
przyjaznej dla
klimatu

Cel 3.3.
Podniesienie
sprawności
instytucjonalnej
gmin

Cel 3.4.
Podniesienie
sprawności
instytucjonalnej KWS
LGD

Cel 4.1.
Zapewnienie
dostępu do
zielonego transportu
publicznego

Cel 4.2.
Transport
indywidualny
przyjazny dla klimatu

Cel 4.3.
Zintegrowana i
cyfrowa polityka
transportowa

Cel 4.4.
Zrównoważony
transport osób i
ładunków w
kluczowych dla KWS
branżach

Cel 5.1.
Budowa
świadomości
klimatycznej i
sprawczości
mieszkańców

Cel 5.2.
Budowa kompetencji
dla zielonej
transformacji

Cel 5.3.
Sprawnie
funkcjonująca
ekoturystyka

CHARAKTERYSTYKA GMINY RADKÓW

gmina miejsko-wiejska

- w jej granicach tereny inwestycyjne oferowane w ramach WSSE
- bezpośrednie sąsiedztwo z Republiką Czeską

POŁOŻENIE

Mieści się w północnej części Ziemi Kłodzkiej i powiatu kłodzkiego, w oddaleniu ok. 25 km od miasta powiatowego. Od południa graniczy z gminą Szczytna, od wschodu z gminami Kłodzko (gmina wiejska), Nowa Ruda (gmina miejska i wiejska), od zachodu zaś z gminą Kudowa-Zdrój. Północna granica gminy stanowi jednocześnie granicę państwową z Republiką Czeską.

DEMOGRAFIA

Według danych na 2022 rok gmina zamieszkiwana była przez 8 514 mieszkańców, z czego 58% to osoby w wieku produkcyjnym. W zgodzie z ogólnoeuropejskim trendem społeczeństwo starzeje się, a osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 24% ludności, co oznacza wzrost o 4 p. p. względem 2017 roku. W gminie obserwowany jest spadek ogólnej liczby ludności, w porównaniu z 2017 rokiem o ok. 575 osób (-6%). Zgodnie z prognozami trend ten do końca dekady będzie się utrzymywać. Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosi 61 os./km², a zdecydowana większość mieszkańców (77%) zamieszkuje tereny wiejskie*.

TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Głównymi korytarzami drogowymi gminy są drogi wojewódzkie nr 386, 387 oraz nr 388. Przez obszar gminy przebiegają dwie czynne linie kolejowe linia nr 286 i 327. Na jej terenie funkcjonuje 1 stacja kolejowa. Przez jej obszar przechodzą szlaki rowerowe i piesze.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Krajobraz gminy jest zdominowany przez obszary rolnicze oraz leśne (przede wszystkim w południowo-zachodniej części). Znaczna część znajduje się w zasięgu obszarów chronionych, z czego największe kompleksy występują w jej południowo-zachodniej części. Są to Park Narodowy Gór Stołowych wraz z

otuliną oraz trzema rezerwatami przyrody: „Szczeliniec Wielki”, „Wielkie Torfowisko Batorowskie”, „Błędne Skały”, obszary Natura 2000, korytarze ekologiczne oraz pomniki przyrody.

Na terenie gminy Radków, jako jedynej wśród gmin KWS, udokumentowano złoża surowców energetycznych w postaci złóż węgla kamiennego – złoża Nowa Ruda (p. Słupiec) i Heddi II.** Wchodzą one w skład Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego. Złoże Heddi II, dla którego wydana została koncesja na wydobywanie, udokumentowane zostało w 2016 r. w wyniku prac poszukiwawczo-rozpoznawczych. Natomiast ze złoża Nowa Ruda (p. Słupiec) w latach 90-tych XX w. zaprzestano wydobywania.

GOSPODARKA

W gminie w 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 920 podmiotów gospodarki narodowej, co względem roku 2017 stanowi wzrost o 124 podmioty. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru na 1000 ludności wynosiła 108. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym to 5,9%. Analiza struktury przedsiębiorstw według sekcji, w których funkcjonują prowadzi do wniosku, że w gminie Radków dominują podmioty związane z handlem i naprawą pojazdów mechanicznych (Sekcja G), działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (Sekcja L) i budownictwem (Sekcja F)*. Na terenie gminy zlokalizowane są tereny inwestycyjne, stanowiące aktualnie jej potencjał, wchodząc jednocześnie w skład Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dodatkowo gmina posiada w swym portfolio ciekawą ofertę turystyczną, bazującą na licznych zabytkach, walorach przyrodniczych, lokalnej tradycji oraz cyklicznych wydarzeniach kulturalnych.

GINA W LICZBACH

Liczba sołectw: **12**

Liczba miejscowości: **13**

Odległość do Kłodzka: **około 25 km**

Lesistość: **35,7%**

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym: **5,9%**

Podmioty gospodarki narodowej: **920**

Dochód gminy ogółem: **69,5 mln zł**

Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca: **8 130 zł**

140 km²

10%

powierzchni obszaru KWS

8 514

9%

ludności KWS

-6%

zmiana w latach 2017 - 2022

* Bank Danych Lokalnych GUS (data pozyskania: listopad 2023 r.).

** Dane Państwowego Instytutu Geologicznego, stan na 01.11.2023 r. (<https://geoportal.pgi.gov.pl/>).

STAN ENERGETYKI NA OBSZARZE GMINY

SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna konwencjonalna elektrociepłownia, sieć jest zasilana w głównej mierze z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przez Radków przebiegają linie wysokiego napięcia oraz linie napowietrzne i kablowe średniego i niskiego napięcia, ponadto w obszarze mieszczą się stacja elektroenergetyczna WN/SN, stacje transformatorowe SN/nN oraz złącza kablowe średniego napięcia. Obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną, przedstawione w poniżej tabeli, pokrywane jest z istniejącej infrastruktury. Stan techniczny sieci i pozostałej infrastruktury elektroenergetycznej oceniany jest jako dobry. Na terenie gminy Radków, w miejscowości Ścinawka Dolna, funkcjonuje 1 elektrownia wodna o mocy zainstalowanej 0,055 MW. Ponadto energia elektryczna produkowana z OZE jest poprzez mikroinstalacje, których liczba z roku na rok się zwiększa, a ilość energii wprowadzonej do sieci wyprodukowanej ze źródeł OZE w 2023 r. (do listopada) wynosiła 2363,517 MWh. Dla porównania w całym 2021 r. było to 1311,503 MWh, co oznacza wzrost na poziomie ok. 80%.

Gmina Radków cechuje się umiarkowanym potencjałem do rozwoju elektrowni bazujących na odnawialnych źródłach energii.

Dane dotyczące ilości odbiorców i zapotrzebowania na energię elektryczną w gminie Radków

Taryfy	2021				2022			
	umowy kompleksowe		umowy dystrybucyjne		umowy kompleksowe		umowy dystrybucyjne	
	liczba odbiorców	zużycie (MWh)	liczba odbiorców	zużycie (MWh)	liczba odbiorców	zużycie (MWh)	liczba odbiorców	zużycie (MWh)
SN (taryfa B)	6	1 711,07	6	14 489,66	5	1 589,59	8	15 234
Nn (taryfa C, G), w tym:	3716	8 247,42	215	3 129,25	3729	8 186,57	219	3 164
C	180	1 414,05	brak danych w podziale na poszczególne taryfy		173	1365,79	brak danych w podziale na poszczególne taryfy	
G	3536	6 833,36			3556	6820,78		
Suma zużycia (MWh)	27 577,4				28 174,16			

Dane Tauron Dystrybucja S. A.

*Ilość energii wprowadzonej do sieci wyprodukowanej ze źródeł OZE w 2023 roku (do listopada)

SIEĆ GAZOWA

Przez obszar gminy przechodzi sieć gazowa podwyższonego ciśnienia, a na jej terenie zlokalizowane są stacje gazowe. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w 2022 r. wynosił 87,9% w miastach oraz 0,6% na wsiach.

SIEĆ CIEPŁOWNICZA

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Radków nie funkcjonuje żadna ciepłownia systemowa, budynki mieszkalne, zarówno jedno jak i wielorodzinne, zasilane są głównie z lokalnych kotłowni indywidualnych. Spośród źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych największym udziałem, wynoszącym ok. 32%, cechuje się kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inna biomasa) oraz kocioł gazowy / boiler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy / kominek gazowy – ok. 21%.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Szacowana skala występowania zjawiska ubóstwa energetycznego w gminie wynosi 13,6%.

Struktura wiekowa budynków mieszkalnych wskazuje na duże zapotrzebowanie na energię.

248

ilość wytwórców OZE

1,858

[MW]

łączna moc zainstalowana w OZE

2363,517

[MWh]

ilość energii wyprodukowana z OZE*

13,6%

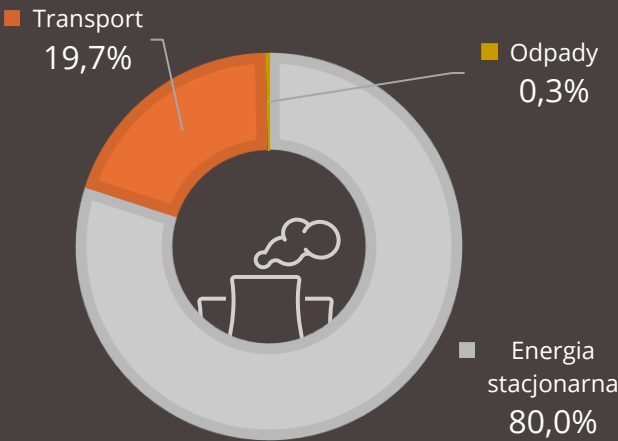
szacowana skala występowania zjawiska ubóstwa energetycznego

53 954

[tCO2e]

emisja CO₂ gminy w 2022 r.

UDZIAŁ SEKTORÓW W EMISJI CO2

DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA NA DRODZE DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Transformacja energetyczna, przebiegająca w sposób sprawiedliwy, a także zadania z zakresu dochodzenia do neutralności klimatycznej były i są przez gminę traktowane jako zagadnienia szczególnie istotne od lat. W związku, z czym jednostka podejmowała i prowadzi szereg działań wspierających rozwój w kierunku zrównoważonym. Poniżej wskazano przykładowe:

Gminne dokumenty strategiczne zawierają zapisy uwzględniające cele klimatyczne:

Strategia Rozwoju Gminy Radków na lata 2022–2030:

- Zbyt mały udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym gminy prezentowany jest jako problem rozwojowy gminy, jednak dobre warunki terenowe do budowy fotowoltaika to potencjał rozwojowy w sferze przestrzennej.
- W ramach celu „Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią uwzględniające potrzeby mieszkańców i środowiska naturalnego” dokument wskazuje jako kierunek działań rozwój OZE oraz rozbudowę i modernizację infrastruktury sieciowej oraz zielonej i niebieskiej infrastruktury.
- Działania zmierzające do zmniejszenia energochłonności budynków (np. termomodernizacja, wymiana oświetlenia na energooszczędne, wymiana źródeł ciepła, instalacja odnawialnych źródeł energii) sformułowane zostały jako jedno z kierunków działań.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Radków na lata 2021 – 2027

- Wizja obrazuje, iż Radków będzie gminą zrównoważonego rozwoju, wykorzystującą technologie niskoemisyjne przyjazne środowisku
- Wizja gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ochrony klimatu będzie realizowana przez następujące cele:
 1. Cel redukcji emisji CO₂ w stosunku do roku bazowego (2010) o 20%
 2. Cel redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do prognozy BAU o 5%
 3. Cel zwiększenia udziału OZE w ogólnym zużyciu energii finalnej do 5%

Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Radków na lata 2022-2025

- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery to jeden ze wskazywanych kierunków interwencji, który realizowany będzie m. in. przez zadania takie jak instalowanie i modernizowanie urządzeń redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza, termomodernizację, wymianę źródeł ciepła, rozbudowa sieci infrastrukturalnych czy rozwój komunikacji zbiorowej.
- Wzrost wykorzystania OZE to jeden ze wskazywanych kierunków interwencji, który realizowany będzie m. in. przez zadania takie jak wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii, gotowość proceduralna i rozliczeniowa dla dostawców OZE z mikroinstalacji, gotowość infrastruktury do przyłączenia jednostek wytwarzania OZE czy rozwój mikroinstalacji.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Radków 2017-2025:

- Cele klimatyczne wdrażane będą poprzez szereg zapisów strategii, m. in. poprzez obszary zadaniowe odnoszące się do termomodernizacji obiektów publicznych, wprowadzenia oświetlenia ulicznego energooszczędnego, wspierania działań w zakresie edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju czy też ochrony i racjonalnego użytkowania przyrody w zakresie planowania przestrzennego i strategicznego.

Gmina bierze udział w programach „Czyste powietrze” oraz „Ciepłe Mieszkanie”.

PRZYSZŁE DZIAŁANIA NA DRODZE DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Budowa zeroemisyjnych budynków użyteczności publicznej (obowiązkowa od 2028 r. zgodnie z dyrektywą EPBD), a także **ZWIĘKSZANIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ** poprzez renowację i termomodernizację. Kontynuacja wykorzystania pomp ciepła w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.

WSPARCIE REALIZACJI INWESTYCJI W OBSZARZE OZE Z POSZANOWANIEM DLA ŚRODOWISKA

Na terenie Radkowa planowane są realizacje inwestycji w farmy fotowoltaiczne, zarówno publiczne, jak i prywatne. Działanie umożliwi zwiększenie stopnia niezależności energetycznej Radkowa. Jednym z działań, które mogłyby wesprzeć efektywne bilansowanie energii z wykorzystaniem istniejących instalacji mogłoby być powołanie spółdzielni energetycznej z udziałem podmiotów publicznych i przedsiębiorców.

KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ W OPARCIU O DAŻENIE DO ZIELONEJ TRANSFORMACJI

Wyznaczanie w dokumentach planistycznych obszarów pod rozwój farm fotowoltaicznych. Wytyczenie, w ramach planu ogólnego, stref planistycznych, których profil funkcjonalny umożliwia budowę niekonwencjonalnych elektrowni.

ROZWÓJ KOMPETENCJI PRACOWNIKÓW GMINNYCH W OBSZARZE TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ

Realizacja szkoleń, wyjazdów studyjnych, dzięki którym urzędnicy będą rozwijać swoje kompetencje w obszarze energii odnawialnej, renowacji budynków i efektywności energetycznej, by móc przekazywać swoją wiedzę dalej jako liderzy zielonej transformacji. Umożliwi to także sprawniejszą realizację gminnej polityki energetycznej, realizacji działań z obszaru efektywności energetycznej. Ponadto działanie zakłada cykliczne spotkania międzygminne i międzysamorządowe celem wymiany dobrych praktyk oraz omówienia postępów we wdrażaniu wspólnych celów oraz realizacji projektów.

BUDOWA I ZACIEŚNIANIE WSPÓŁPRACY PUBLICZNO-PRYWATNEJ dla neutralności klimatycznej

Podejmowanie współpracy z przedsiębiorcami na rzecz transformacji energetycznej, poprzez ulgi dla potencjalnych inwestorów i dla istniejących przedsięwzięć, które wpisują się w cele transformacji energetycznej.

ROZWÓJ NISKOEMISYJNEGO TRANSPORTU

Zapewnienie dostępu do niskoemisyjnego publicznego transportu zbiorowego poprzez współtworzenie zintegrowanego systemu transportowego Aglomeracji Wałbrzyskiej zgodnie z założeniami Planu Mobilności (SUMP). Rozwój sieci dróg dla rowerów i infrastruktury ładowania pojazdów zeroemisyjnych. Realizacja projektu budowy systemu P&R obsługującego Park Narodowy Gór Stołowych oraz realizacja działań na rzecz przywrócenia ruchu kolejowego na odcinku Ścinawka Średnia – Radków.

Kłodzka Wstęga Sudetów Lokalna Grupa Działania

Lutynia 24

57-540 Łądek Zdrój

www.kws.org.pl

